

Goran GABER

Alain Badiou :De quoi Sarkozy est-il le nom?,

Circonstances 4

Nouvelles Éditions Lignes, Nouvelles Imprimerie Laballery, Clemency 2007, str. 160, 14 EUR_(ISBN 978-2-35526-003-2)

Zbirka *Circonstances* je namenjena avtorjevim interpretacijam in komentarjem različnih vidikov duha časa XXI. stoletja. Najnovejša knjiga se loteva pomena izvolitve Nicholasa Sarkozyja na mesto predsednika Republike Francije, ugotavlja, kako in zaradi česa je bila izvolitev neizogibna, in jo poizkuša umestiti v širši kontekst svetovnopolitičnega dogajanja. Poda pa tudi svojo interpretacijo trenutnega stanja kot momenta v zgodovini komunistične hipoteze.

Prvo poglavje knjige temelji na predavanju iz aprila 2007, še pred prvim krogom volitev. Po kratkem povzetku svoje teze glede volitev in glasovanja, ki jo je avtor podrobneje razdelal v *Circonstances 1* kot podaljšek ideoloških aparatov dr. Ave, nadaljuje z opredelitvijo trenutnih volilnih alternativ in jo poveže s širšim stanjem duha na obeh straneh političnega spektra. Izbira na predsedniških volitvah naj bi bila »kontradiktorna zmešnjava dveh tipov strahu« (str. 9). Prvi je primitivni strah dominantnih in privilegiranih, ki čutijo, da je njihov položaj ogrožen in da je njihova dominacija le začasne narave. Ta konzervativni strah je usmerjen proti tujcem, delavcem, muslimanom ipd. in zbuja željo po gospodarju, ki bi jih bil sposoben zaščititi. Avtor je pričakoval, da se bo temu zoperstavila jasno opredeljena pozicija, ki bo v svojem bistvu drugačna od strahu, kateremu naj bi se zoperstavila. V resnici pa je položaj obraten. Na drugi strani se nahaja novi strah, ki je zgolj izpeljava ali rezultat prvega: »strah pred strahom«, katerega vsebina je za avtorja »nerazločljiva« (str. 11). Badiou tako ugotavlja, da je v obeh volilnih taborih popolnoma odsoten kakršen koli pozitiven pogled na učinke podivjanega kapitalizma. Ne eden ne drugi se ne postavi v bran »enemu samemu svetu«, proti delitvam, tako notranjim kot zunanjim, ki jih širi ta mondializirani kapitalizem.

V drugem poglavju se avtor loti politične situacije, ki je omogočila Sarkozyjevo izvolitev, locira ključne elemente tega dogodka ter postavi maj '68 za prelomnico celotnega procesa. Z vsebinsko praznostjo leveice naj bi bila postavljena pod vprašaj celotna francoska parlamentarna tradicija. Začetek tega procesa Badiou postavi v leto 1968, ko naj bi Francoska komunistična partija (FKP) pokazala zaskrbljujoče znake šovinizma in strah pred gibanji, ki jih ni zmožna popolnoma kontrolirati. FKP se je postavila nasproti revolucionarni mladini, študentom in delavcem in na ta način začela s ponotranjenjem parlamentarno-demokratskega ter izgubo sebi lastnega diskurza. Dokončno smrt tega diskurza je naznanila zmaga Sarkozyja, ki predstavlja dokončno smrt leve tematike na francoskem političnem prizorišču.

Badiou pa kljub temu meni, da je na Sarkozyjev poziv, da se »enkrat za vselej konča z majem '68« (str. 48), moč gledati kot na dobro novico. Še posebej zato, ker so stari »soixante-huitardi« mislili, da je z njim »zdavnaj konec. Dejstvo, da Sarkozy hoče »obračunati« z vsemi rezultati leta '68, potrjuje, da je v letu 1968 nekaj realnega, nekaj, kar je vredno ohranjati, nekaj, kar mu vzbuja strah. Po avtorjevem mnenju je ta strah vzbujajoči element komunistična paradigma. Razpad Sovjetske zveze je pomenil konec empiričnega komunizma, z izničenjem maja '68 pa se »eli zadati končni udarec komunizmu (še kot hipotezi. Ker se proti vsakemu občutku nemoči bojuje tako, da se poišče, skonstruira in vzdržuje neko realno točko, za katero vemo, da jo bomo vzdrževali. Ravno zaradi tega, ker je nevpisljiva v zakonitosti trenutne situacije, avtor v naslednjem poglavju predlaga osem praktičnih točk, primernih za začetek emancipacijskega boja.

Tretje poglavje avtor začne z idejo, da je nujno potrebno sprejeti vse delavce (tujega porekla kakor tudi tukajšnje) kot enakovredne. Druga točka osvetli problematiko umetnosti kot stvaritve, ki jo je potrebno postaviti v superiorni položaj nasproti potrošniški kulturi – ne glede na nacionalnost ali dobo, v kateri je posamezna stvaritev nastala. Tej vrednostni opredelitvi doda sledečo, ki postavi znanost, ki naj bi bila v svojem bistvu brezplačna, nad tehniko, usmerjeno predvsem v dobiček. Nadaljuje z »Rimbaudovo točko«, ki veli, da moramo ljubezen na novo izumiti, pa tudi zgolj preprosto zaščititi. Peta, »Hipokratova točka« zahteva, da je zdravstvene oskrbe deležen vsak bolnik, ki zanjo zaprosi, na ravni, ki jo omogoča sodobna medicina ter brez pogojevanja na podlagi narodnosti, »kulture«, administrativnega statusa ali finančnih zmogljivosti. Novi vrednostni napotek postavlja vsak proces, ki se legitimno predstavlja za del emancipacijske politike, nad nju upravljaj. Predzadnja točka se dotakne vloge medijev in svetuje, naj časopisov, ki so v lasti bogatih menedžerjev, ne berejo ljudje, ki niso ne bogati ne menedžerji. Osmi, deklarativni točki, ki pravi, da »obstaja en sam svet«, posveti celotno četrto poglavje.

Pomembno spoznanje, ki je odsotno pri obeh volilnih alternativah, je spoznanje, da »obstaja en sam svet«. Badiou predstavi dve poglavitni obliki deljenja tega sveta in vzrok zanju vidi v podivjanem kapitalizmu. Ta za začetek razglašaja »demokracijo« in »svobodo« za univerzalni normi, ki jih mora privzeti svet v celoti, ter na ta način vzpostavlja delitev na mednarodno-civilizacijski ravni. Hkrati pa se tudi znotraj njega pojavljajo diskriminacijske delitve na vplivne in bogate ter

ogromno število izključenih, podrejenih in preganjanih. Trditev »obstaja en sam svet« je za avtorja načelo delovanja – politični imperativ, ki priznava enakovrednost obstojev povsod na tem svetu, na edinem, ki obstaja.

»Pétainizem kot transcendentalno Francije«, ključ do razumevanja političnega dogajanja ter določujoča značilnost zmede, katere izraz je Sarkozy, je verjetno najodmevnejša hipoteza v Badioujevem delu. Avtor meni, da je nezavedni zgodovinsko-nacionalni element izvora subjektivnosti množic, ki podpira Sarkozyja in ga je tudi ponesla na oblast, mogoče slediti vse do pétainizma, ki se je sicer kot transcendentalna dravnovodenih oblik zmede prvič pojavila šele v obdobju restavracije leta 1815. Avtor v nadaljevanju predstavi pet kriterijev pétainizma. V njem vidi okolje, v katerem kapitulacijo in servilnost predstavljajo kot inovacijo, revolucijo in regeneracijo kot kraj, kjer sta ključnega pomena obstoj moralne krize in propagiranje nedavnega katastrofalnega dogodka, ki je krizo samo še poglobil. Na to je navezana še paradigmatična funkcija tujih izkušnj (v tujini naj bi reforme šele davno opravili in z dvignjeno glavo prebrodili moralno krizo). Pétainizem dopolni še z navzočnostjo rasističnega diskurza in ugotovi, da naj bi bilo po vsem tem mogoče Sarkozyja brez dvoma označiti kot pripadnika pétainistične transcendentale.

Badiou sklene s premislekom o aktualnosti in zgodovini komunistične hipoteze ter z interpretacijo njenega sedanjega momenta. Ta hipoteza je po njegovem še vedno edina, ki se je sposobna zoperstaviti kapitalističnemu izkoriščanju. Dodaja, da to, čemur smo priča, nikakor ne pomeni odpovedi komunistični hipotezi, ampak premislek, reinterpretacijo in iskanje novega načina njene predstavitve v notranjosti novih oblik organizacije in akcije.